

glasilo organizacije združenega dela Iskra
tovarna baterij Zmaj Ljubljana

ZMAJ

ZMAJ

naš glas

6

juni

1977 letnik XII

V tej številki objavljamo:

NAŠA SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

NOVI TEMELJI ZMAJA

KDO JE KJE

BODOČNOST SE ROJEVA V STEGNAH

MEDNARODNO SODELOVANJE

SLIKE IZ NAŠE JEDILNICE

13. JULIJ - DAN ŠOFERJEV

PIŠITE Z DOPUSTA

ISKRIADA 77

ZAČNE SE NA POHORJU

ŠAHOVSKI FESTIVAL 77

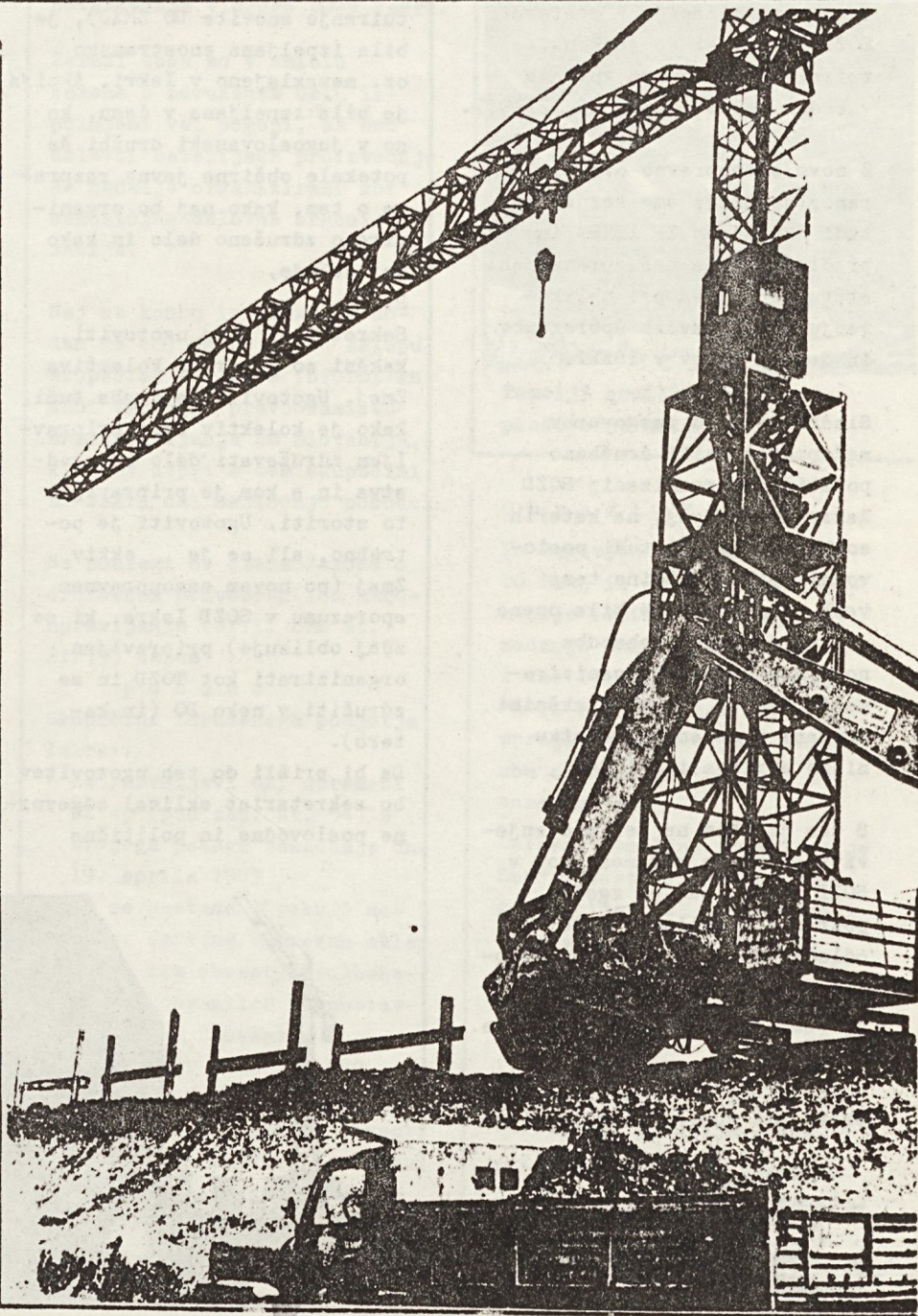
RATITOVEC

VARSTVO OKOLJA

BOLEZEN NAŠEGA ČASA

NOVICE Z GRADBIŠČA

in druge zanimivosti

Naša samoupravna organiziranost

V letu 1976 smo se delavci TOZD tovarne baterij Zmaj, iz vsem že dobro znanih razlogov, odločili za izločitev iz DO IEZE in formirali samostojno delovno organizacijo v sestavu SOZD Iskra, ki se je konstituirala in dokončno vpisala v sodni register dne 27.12.1977.

Z novo samoupravno organiziranostjo Zmaja smo seznanili tudi Skupščino ZP ISKRA in predlagali, da naš spremenjeni status upošteva pri oblikovanju samoupravnih sporazumov in drugih aktov v ISKRI.

Sledilo je več razgovorov med predstavniki družbeno političnih organizacij SOZD Iskra in DO Zmaj, na katerih so bili prisotni tudi poslovodni delavci. Edina tema vseh razgovorov je bila ocena ali obljbe rečeno obsodbe nove samoupravne organiziranosti Zmaja. Mi se s takšnimi ocenami v nobenem trenutku nismo strinjali.

S tem člankom ne želim ocenjevati ravnanja posameznikov v SOZD Iskra, pač pa zgolj potrditi pravilnost naše odločitve. Da ne bom enostranski, bom za interpretacijo uporabil samo pisane dokumente.

O formiranju DO Zmaj so razpravljali tudi na sekretariatu

sveta ZK ZP Iskra dne 4.4.1977 in sprejeli naslednje sklepe:

1. Akcija kolektiva Zmaj (izločitev TOZD iz DO IEZE in konstituiranje enovite DO ZMAJ), je bila izpeljana enostransko oz. nevsklajeno v Iskri. Akcija je bila izpeljana v času, ko so v jugoslovanski družbi še potekale obširne javne razprave o tem, kako naj bo organizirano združeno delo in kako naj deluje.

2. Sekretariat mora ugotoviti, kakšni so interesi kolektiva Zmaj. Ugotoviti je treba tudi, kako je kolektiv Zmaj pripravljen združevati delo in sredstva in s kom je pripravljen to storiti. Ugotoviti je potrebno, ali se je ektiv Zmaj (po novem samoupravnem sporazumu v SOZD Iskra, ki se zdaj oblikuje) pripravljen organizirati kot TOZD in se združiti v neko DO (in katero).

Da bi prišli do teh ugotovitev bo sekretariat sklical odgovorne poslovodne in politične

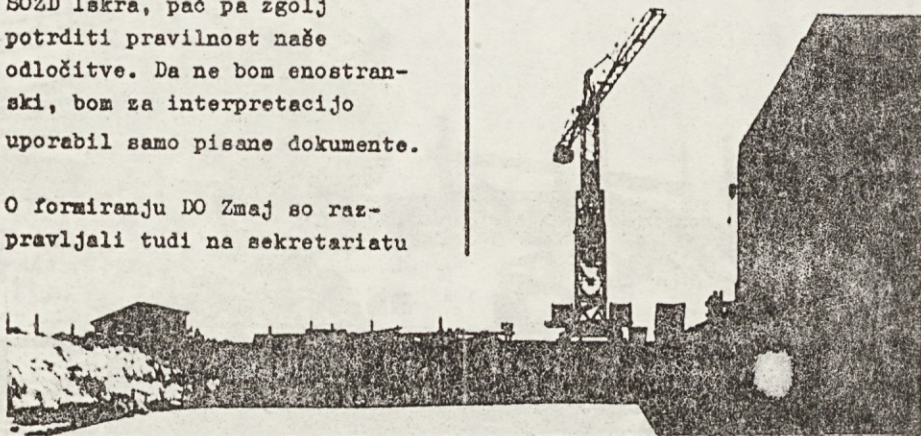
delavce Zmaja, DO IEZE in SOZD Iskra.

3. V kolikor kolektiv Zmaj ni pripravljen združevati ne dela ne sredstev, se praktično sam izloča iz SOZD Iskra. V tem primeru se bodo angažirali tudi aktivisti ZK ter s politično akcijo pojasnili delavcem Iskre, za kaj gre in prispevali k temu, da se zadeva tudi formalno uredi.

Politični aktiv DO tovarne baterij Zmaj je takšnim stališčem, s katerimi se omejuje samoupravna organiziranost z organizacijskimi shemami, oziroma podreja vsebina formi, odločno ugovarjal. Nismo se strinjali z oceno, da je bila akcija izločitve iz DO IEZE izpeljana enostransko, saj so bili o naših stališčih informirani vsi zainteresirani v Iskri, drugo pa je, če so se strukture Iskre prepozno vključile v razpravo okrog problematike Zmaja in DO IEZE.

Ne glede na naše pomisleke in opozorila je skupščina ZP Iskra na svojem zasedanju dne 19.4.1977 sprejela naslednji sklep:

Skupščina je na osnovi sporočila o statusni spremembi ZMAJ Ljubljana, podane informacije direktorja področja za organizacijo o stališču poslovodnega odbora, stališča sindikalne organizacije ter na predlog delegata Elektro-

mehanike Kranj sprejela naslednji sklep:

V ZP Iskra se združujejo le tiste organizacije, ki so organizirane v skladu s predlagano samoupravno organiziranostjo v ZP Iskra.

Zmaj naj do 30.6.1977 poda k temu predlogu svoje stališče in odločitev; v nasprotnem primeru naj se prične postopek za izstop iz združenega podjetja.

O sklepu skupščine je razpravljal tudi delavski svet naše delovne organizacije in sprejel naslednji sklep:

Delavski svet sprejema informacijo o sklepu skupščine SOZD Iskra glede statusa DO Zmaj v SOZD Iskra. Glede samega sklepa skupščine delavski svet smatra, da skupščina ni pristojna za sprejemanje sklepov glede statusa DO Zmaj. Kolektiv DO Zmaj se bo aktivno vključil v razpravo o Samoupravnem združevanju v SOZD Iskra.

V tem času smo dobili v razpravo Osnutek tez za samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra, o katerem smo razpravljali na strokovnem nivoju, na sindikatu in zboru delavcev dne 9. in 10.6.1977. Skupno je bila izoblikovana naslednja pripomba:

Ob javni razpravi o Osnutku tez za samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra delavci delovne organizacije tovarna baterij Zmaj soglasno ugotavljamo, da je naša samoupravna organiziranost v skladu z zakonom o združenem delu in s predlaganimi tezami. (K razmišljanju o ustreznosti naše samoupravne organiziranosti nas še posebej zavezuje sklep skupščine ZP Iskra z dne 19.4.1977).

Predlagamo, da se takšna ugo-

tovitev vnese tudi v Osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, podobno kot je navedeno za proizvodnjo naprav merilne in regulacijske tehnike.

Ocenjujemo, da proizvodnja baterij predstavlja samostojno zaključeno dejavnost, od katere ostala proizvodnja na področju elementov ni odvisna niti kratkoročno niti nima z njo skupnih dejavnosti, ki ji zagotavljajo dolgoročno razširjeno reprodukcijo. Ista ugotovitev velja tudi glede povezovanja v druge DO v Iskra.

Zaradi tega so v smislu zakona o združenem delu izpolnjeni vsi pogoji, sa smo delavci baterijske proizvodnje še nadalje organizirani kot samostojna delovna organizacija.

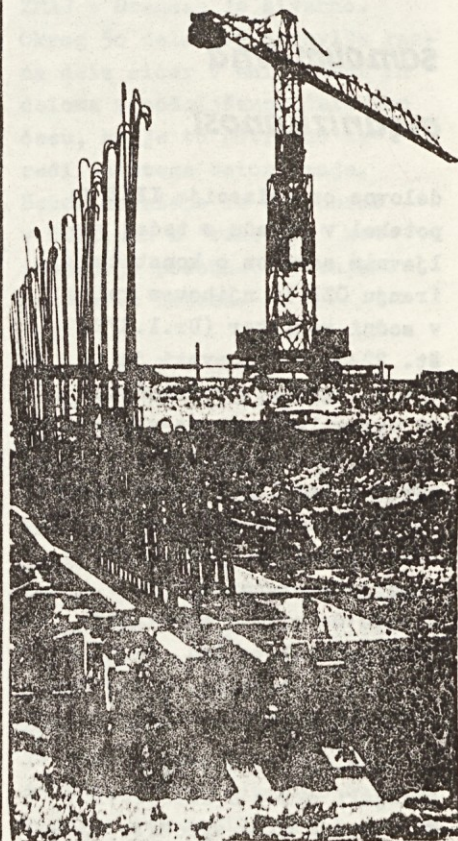
Naj na koncu informacije dodam še to, da je bil o sklepu skupščine ZP Iskra informiran tudi Družbeni pravobranilec samoupravljanja SR Slovenije, ki je v zvezi s tem skupščini ZP Iskra dal naslednjo pobudo:

Na podlagi 6. člena Zakona o družbenem pravobranilcu samoupravljanja (Ur.l. SRS št. 21/75) dajem

p o b u d o

Skupščini Združenega podjetja Iskra:

- da razveljavi oz. spremeni sklep (pod zap. št. 54) s svojega petega zasedanja dne 19. aprila 1977
- da se sestane v roku 1 meseca, sprejme ustrezen sklep ter o tem obvesti družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije
- da ravna v skladu s 549. členom Zakona o združenem delu in o tej pobudi obvesti delavce in sindikalno organizacijo Združenega podjetja Iskra.

Temelji nosilnih sten nove proizvodne hale

O b r a z l o ž i t e v i:

Po dogovoru s predstavniki DO Zmaj in po pregledu fotokopije izpiska s petega zasedanja Skupščine ZP Iskra z dne 19.4.1977 ugotavljam, da je bil navedeni sklep sprejet v nasprotju z zakonom o združenem delu in je torej ničen.

Delavci temeljne organizacije Zmaj v sestavi delovne organizacije IEZE so se zaradi spremenjenih okoliščin in pogojev, ki so obstajali ob organiziranju temeljne organizacije Zmaj odločili, da se izločijo in konstituirajo delovno organizacijo v okviru Združenega podjetja Iskra.

Postopek izločitve temeljne organizacije Zmaj iz sestave

/naslednja stran/

Samoupravna organiziranost

delovne organizacije IEZE je potekal v skladu s tedaj veljavnim zakonom o konstituiranju OZD in njihovem vpisu v sodni register (Ur.l.SFRJ št. 22/73). Domnevati je namreč mogoče, da izločitev ni ogrosila družbeno-ekonomskega položaja delavcev v ostalih temeljnih organizacijah kot tudi ne skupnih interesov delavcev v združenih temeljnih organizacijah v okviru delovne organizacije IEZE kot celote (64. člen cit. akona), zlasti še ob dejstvu,

da temeljne organizacije v roku 30 dni od dneva, ko so sprejeli sklep o izločitvi KOZD Zmaja niso sprožile spora pred Sodiščem združenega dela. Pravnomočni sklep o izločitvi temeljne organizacije Zmaj iz sestava delovne organizacije IEZE je tako postal osnova za njeno nadaljnje samoupravno organiziranje - konstituiranje nove delovne

organizacije. Delovna organizacija Zmaj se je konstituirala in dokončno vpisala v sodni register dne 27. 12. 1976, torej v času, ko je stopil v veljavo že novi zakon (669. člen Zakona o združenem delu).

Že Ustava SR Slovenije povdarja pravico delavcev do sprememb v samoupravnem organiziranju s tem, ko določa v 39. členu pravico delavcev, da temeljno organizacijo v kateri delajo izločijo iz sestave delovne organizacije.

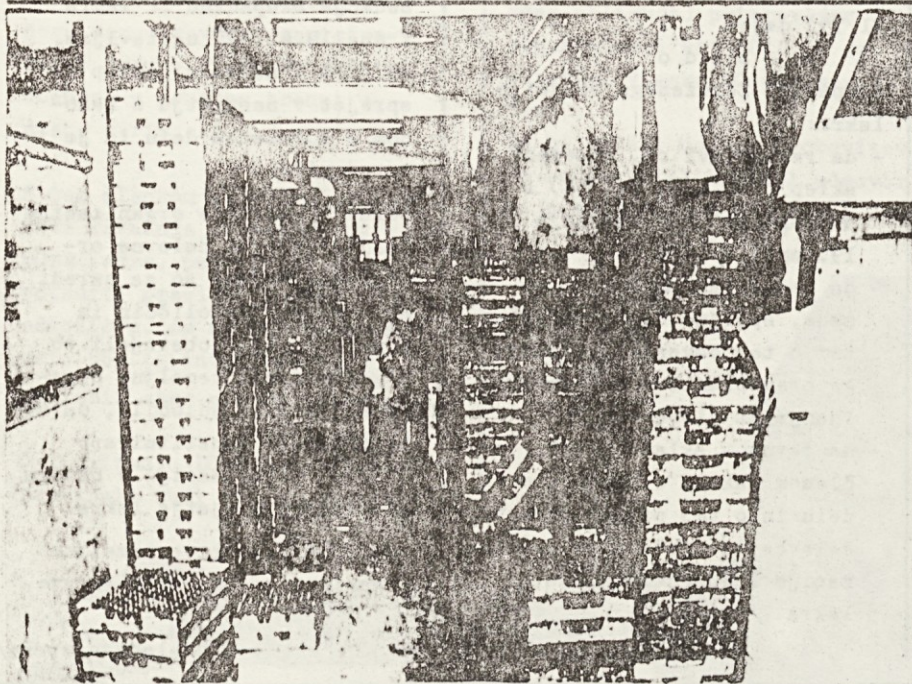
To pravico je povzel tudi prej veljavni zakon o konstituiranju OZD in njihovem vpisu v sodni register. Jasneje pa jo opredeljuje 326. člen zakona o združenem delu, ko določa pravico in obveznost delavcev, da v organiziranih temeljnih organizacijah oz. v delovnih organizacijah opravijo ustrezne spremembe, če se spremenijo v zakonu določeni pogoji, ki so obstajali ob organiziranju temeljnih organizacij ali prenehajo pogoji iz 320. člena navedenega zakona. Pravica delavcev, ki traja nepreki-

njeno, ker oblika samoupravnega organiziranja delavcev, v smislu zakona o združenem delu nikoli ni dokončna. Izhajajoč iz navedenega je torej vsak poskus preprečevanja iniciative delavcev, da iščejo nove, boljše oblike organiziranja, če so zato podani pogoji, ki jih določa zakon, protiušten. Z združevanjem delovnih organizacij v sestavljeno organizacijo združenega dela ta temeljna pravica in dolžnost delavcev ni okrnjena, ker se medsebojni odnosi združenih delovnih organizacij urejajo samoupravno na temelju enakopravnosti in samoupravljanja delavcev v temeljnih organizacijah v sestavi delovnih organizacij združenih v sestavljeno organizacijo.

Upoštevaajoč navedeno, družbeni pravobranilec samoupravljanja predlaga Skupščini združenega podjetja, da ravna v skladu s to pobudo ter ga o svojih zaključkih obvesti takoj, ko bo mogoče.

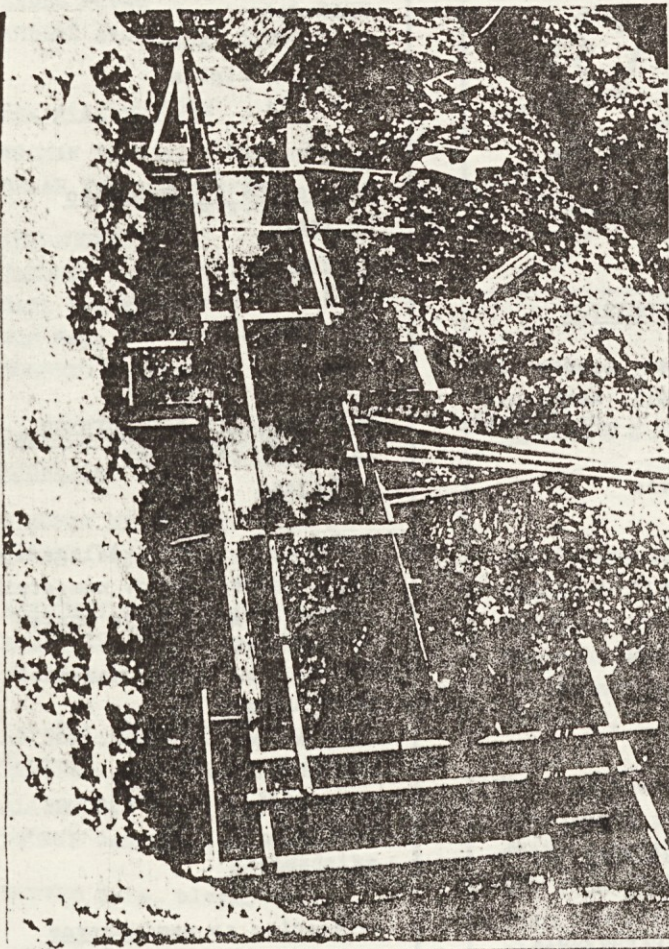
Obrazložitev Družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije je tako izčrpna, da lahko s njo zaključimo informacijo o samoupravni organiziranosti naše delovne organizacije.

Urednik

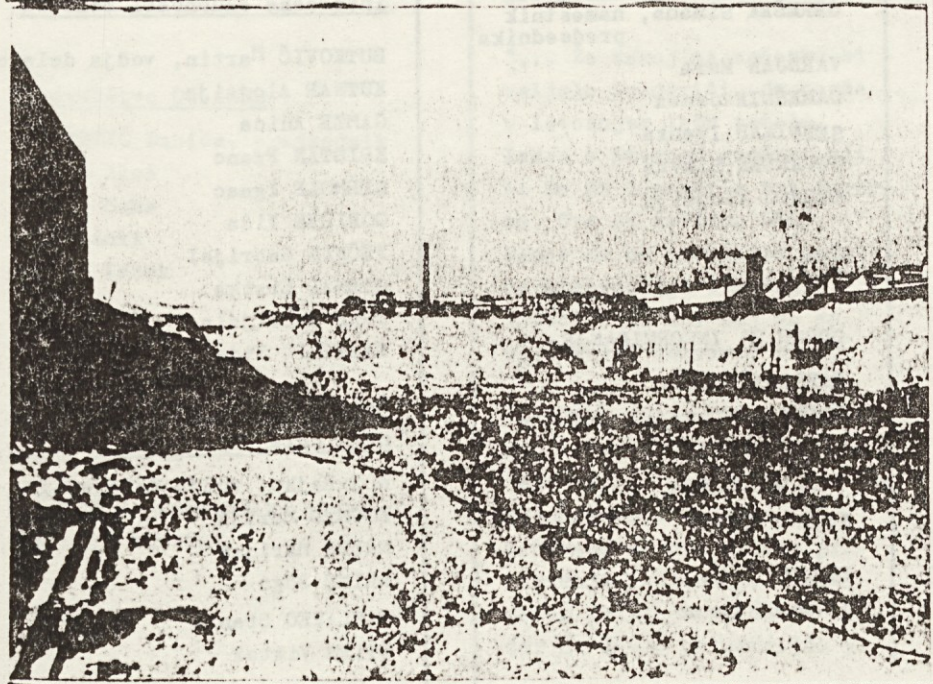
Že formirani člani R 20 na obveznem tridnevnem staranju

Novi temelji Zmaja

Na podložni beten pripravljajo delavci opas sa nosilne stene upravnega poslopja.

Spedaj: na tem iskopu bodo kletni prostori v proizvodni hali.

Na gradbišču nove tovarne ZMAJ v Stegnah je živahno. Okrog 50 delavcev opravlja razna dela sicer v eni izmeni in deloma v podaljšanem delovnem času, ko je to potrebno zaradi začetega betoniranja. Beton dovažajo iz betonarne v Stožicah z "raketami" kot imenujejo posebne tovornjake za prevoz betona.

Ko sem se 17. junija pogovarjal s delovodjem, je poudaril, da so temelji aneksa, to je upravne zgradbe zabetonirani že 50 odstotno. Navedel je še zanimiv podatek, da so vložili že 547 kubičnih metrov podložnega betona, čeprav je bilo prvotno planirano, da bo plast tega betona debela le 10 centimetrov. Zdaj pa so zaradi konfiguracije terena morali zaliti celo do 190 centimetrov globoke iskope na nekaterih mestih.

Izkop gradbene jame je v celoti gotov, delavci pa kopljejo le še jame za kanalizacijo.

In kaj meni vodja investicij tov. Zaletel Peter?

Gradnja poteka in marsikaj je videti novega iz dneva v dan. So pa problemi in težave, ki jih je treba reševati še

vnaprej. Skrbimo, da ne bi prišlo do nenadnih zastojev. Drugače povedano, vsakdo gleda, kaj smo že storili, mi pa odpravljamo pomanjkljivosti in rešujemo težave že za nekaj mesecev vnaprej.

Priznajmo, da gradnja tolikšnega objekta s takšno vrednostjo ni enostavna, kot si je enostavno ogledati gradbišče, ki se iz tedna v teden spreminja in izpoplnjuje.

My

Kdo je kje

Večkrat je slišati vprašanja, kdo je v tem ali onem organu upravljanja, kdo je delegat, kdo je kje in tako dalje. Zato smo sklenili, da v našem glasilu na enem mestu skupaj objavimo seznam sodelavcev, ki delujejo kot člani ali delegati v samoupravnem in družbeno-političnem življenju v okviru delovne organizacije Zmaja.

- Ur.

DELAJSKI SVET

KRANJAC Zdenko, predsednik
OGRIN Tomaž, namestnik
predsednika

CERAR Franc
MOHORKO Venčeslav
NOVAK Anica
SREBRNJAK Ivanka
VELIKONJA Božidar
KOPAČ Marija
RONČEVIČ Stanislava
DRAB Gabrijela
GORIŠEK Fani
PEČNIK Gabrijel
ULČAR Franc

SVET SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

BABIČ Draga, predsednik
KRISTAN Franc, namestnik
predsednika

TROBEC Tatjana
ŠALEJ Anton
STRAH Dragica

MUHIČ Vinko
PODGORELEC Angela
MIKLIČ Jelka
MIKLAVEC Stanka

BOLTE Metod
KRISTAN Jožica
BOBNAR Olga
MEDVED Alojz

DISCIPLINSKA KOMISIJA

AZINOVIČ Stojan, predsednik
ALIBEGOVIČ Fadil, namestnik
predsednika

BAVDEŽ Matjaž
GRABLJEVEC Pavla
MEDVED Mara
DEBELEC Djuro
DOLNIČAR Zinka
JANEŽIČ Milan
KOJIČ Zora
LAVRIČ Nežka
TISU Mirko

ODBOR ZA MEDSEBOJNA DELOVNA RAZMERJA

JEŽ Zdravko, predsednik
GERMŠEK Simona, namestnik
predsednika

VARDJAN Mara
ČAMERNIK Janez
SETNIKAR Ivanka
ROVANŠEK Slavka
AMBROŽ Alojzija

ODBOR ZA INFORMIRANJE

BARBORIČ Marta
ŠTIRN Viktor
MAYER Marijan
CROŽIM Tone
PERKON Iztok

PETAVS Maks
STRMOLE Ignac

ODBOR ZA LJUDSKO OBRAMBO IN DRUŽBENO SAMCZAŠČITO

SLEMNIK Milan
KRANJAC Zdenko
PRIMOŽIČ Bojan
HREN Jože
ALIBEGOVIČ Fadil
KRISPER Brigita
ROM Meda

Delegacija za skupščino ZP Iskra

ZALETTEL Peter
GLAŽAR Jožica
BUTKOVIČ Martin

Delegacija za samoupravne interesne skupnosti Ljubljana

JEŽ Zdravko, vodja delegacije
ŽEMVA Peter, njegov namestnik
LENDERO Franc, vodja konfe-
rence delegacij št. VI
ŠTIH Milan, njegov namestnik
DRČAR Jernej
KREK Tončka
ERBEŽNIK Lado
VARDJAN Mara
JAZBEC Ivica

Delegacija za samoupravne interesne skupnosti Šentvid

BUTKOVIČ Martin, vodja delegacije
KUTNAR Alojzija
GAMZE Anica
KRISTAN Franc
STRMOLE Ignac
GORIŠEK Vida
PEČNIK Gabrijel
STRNAD Lizika
DRAB Gabrijela
KASTELIC Vida

Delegacija za zbor združe- nega dela Ljubljana

NOE: Rajko, vodja delegacije
KOCMAN Marija
MAYER Marijan
PRIMC Bogo
MIKLAVEC Stanka
ŠTIRN Viktor

Delegacija za zbor
združenega dela Šentvid

HREN Jože, vodja delegacije
JOVANOVIČ Milivoj
KRAŠEVEC Miro
ZADEL Peter
AMBROŽ Alojzija

Sekretariat OZK

KOCMAN Marija, sekretar
MRHAR Franc, namestnik
sekretarja
ALIBEGOVIČ Fadil
JAKOMIN Milan
MAZI Branko
ROM Meda
MOHORKO Venčeslav

Izvršni odbor sindikata
Ljubljana

JAKOMIN Milan, predsednik
CERAR Alojjs, namestnik
predsednika
ERBEŽNIK Lado, tajnik
KOLAR Slavica, blagajnik
:

Izvršni odbor sindikata
Šentvid

ALIBEGOVIČ Fadil, predsednik
PEČNIK Gabrijel, namestnik
predsednika
MEDVED Mara, blagajnik
:

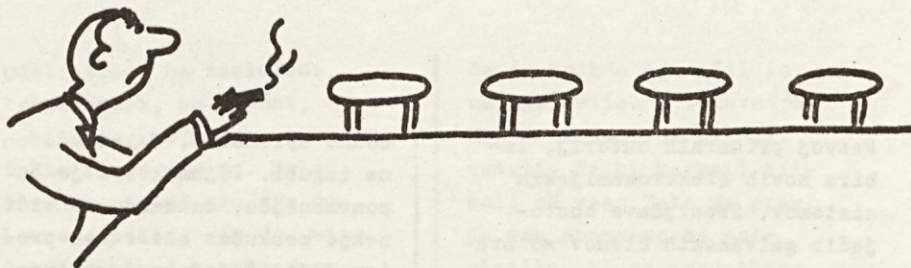
Predsedstvo OO ZSMS

ŽNIDARŠIČ Danica, predsednik
ŠMRDEL Aleš
PETAVS Maks
VRČEK Anka
PERKON Istok

Predsednik zbora delovni ljudi
Mayer Marijan

Namestnik predsednika zbora
Butkovič Martin

**DRAGI TOVARIŠI ! DOGOVORIMO SE,
DA NA SEBANKIH NE BOMO KADILI**

Bodočnost se rojeva v Stegnah

V Delavski enotnosti od 18. junija 1977 je na strani 27 objavljen daljši sestavek z naslovom ISKRA in podnaslovom "Bodočnost se rojeva v Stegnah".

Iz tega sestavka smo tik pred zaključkom redakcije izluščili nekaj "zanimivosti" in jih objavljamo - tokrat še brez komentarja - v našem glasilu.

"... Že takoj na začetku bi veljalo poudariti, da bo že v letošnjem letu začela Iskra v Stegnah graditi ali pa bo še dogradila tri tovarne. Gre za tovarno ZMAJ, kamor se bo preselila celotna proizvodnja s sedanje lokacije in kar naj bi se zgodilo že letos...".

Nekoliko dalje čitamo naslednje:

"Kot smo že povedali, gre pri gradnji nove tovarne ZMAJ predvsem za preselitev proizvodnje iz sedanje, neprimerne lokacije v občini Center na novo, primernejšo v

Stegnah. Seveda pa ne gre zgolj za enostaven prenos, temveč tudi za modernizacijo proizvodnje".

Dalje je v sestavku omenjena tudi izgradnja tovarne elektrooptičnih izdelkov, na kar je zapisano: "Obe tovarni, ZMAJ in Elektrooptika, naj bi začeli s proizvodnjo že letos."

Celotni članek je na svojstven način zanimiv. Težko pa je razumeti podrobnejše informacije, ki zaradi bombastično napisanega sestavka dezinformirajo bralca, da se bo ZMAJ že letos preselil v Stegne, če pa so naši plani drugačni.

Zaenkrat poteka gradnja po predvidenem načrtu in - kot smo že velikokrat pisali - je selitev predvidena za jeseni prihodnjega leta.

My

Mednarodno sodelovanje

Razvoj primarnih baterij, izbira novih elektrokemijskih sistemov, izboljšave obstoječih galvanskih členov so stalen proces, v katerem so aktivni udeleženci številke tovarne in tudi razvojni centri, raztreseni po vsem svetu. Od prve ideje, preko prototipov, poskusne proizvodnje pa do prodora na široko tržišče je lahko dolga pot. Včasih so potrebni večletni naporji teamov strokovnjakov različnih profilov, pa je kljub temu vse zaman, zlasti kadar je izdelek po svojih karakteristikah slabši ali dražji od izdelka, ki ga je skoraj istočasno plasirala na tržišče kakšna druga, konkurenčna tovarna. V celotnem asortimanu tovarne to ne pomeni sicer katastrofo, začne pa se postopoma manjšati njen tržni delež v nekem interesnem področju in neizogibno tudi ugled tovarne. V svetu so največji raziskovalni centri za nove baterije pri Matsushita/Osaka, Japonska in v "Institutu hemiskih istočnikov toka"/Moskva, SSSR. Več manjših toda zelo kvalitetnih razvojnih centrov pa je v ZDA (Cleveland/Ohio, Waltham/Mass., U.S. Army Electronics Command/ Springfield, N. Jersey) ter v Evropi (Kelkheim/ZR Nemčija, Poznan/Poljska, Poitiers/Francija, Ženeva/Švica, IHTM/Beograd itd.). Nekatere od teh raziskovalnih centrov je prav težko obiskati, pa še takrat so številni skriti sektorji ter

budno spremstvo, da se kdo ne izgubi. Dejansko pa je še pomembnejše, da nekdo ne vidi nekje poskusne ali redne proizvodnje. Saj je prav ta proizvodnja (ter seveda prodaja na trgu) višek vsega vloženega truda pa tudi izkušenj. Vsaka proizvodnja se tudi kasneje še modernizira ali izpopolnjuje, vendar skoki niso vedno tako bistveni. Praviloma bi torej bilo, da bi nekje skrbno čuvali, da si nekdo od nepoklicanih ne bi ogledal določene proizvodnje v vseh fazah oz. zaporedju tehnoloških operacij. Kot že rečeno, srečamo vse mogoče. Nekateri instituti s standardnimi aparaturami (masovni spektrometer, elektronski mikroskop, mikrosone, rentgenska diafrakcija, DTA/TGA itd.), so skrbno varovani pred ogledom, redna proizvodnja nekega pomembnega artikla pa je možna ogleda v detajle že samo z dogovorom s telefonom ali dopisom. Praviloma pa je največ takšnih firm, ki se industrijske špijonaže zelo boje. Tudi zaposleni po večletnem delu, če morda menjaajo službo, ne smejo izdati kasneje skrivnosti, kar morajo tudi jamčiti z izjavo in podpisom. Nekatere osebe se celo preverja, da jih kdo ne izsiljuje zaradi morebitne stiske z denarjem (igre na srečo, mamila, razne slabosti itd.). Verjetno se v življenju marsikaj dogaja tudi v resnici, ter da slične

vsebine niso samo v vohunskih filmih.

Povrnimo se sedaj k baterijam in sodelovanju v razvoju nekaterih primarnih baterij z vzhodnoevropskimi državami. Omenimo še poseben položaj in ugled Jugoslavije, ki ga v splošnem uživa v svetu. Iz tega verjetno sledi, da so številni predlogi glede konkretnega sodelovanja tudi ugodno sprejeti. Zelo vzorno teče to sodelovanje z DDR, tudi s Poljsko so možnosti še odprte (obojestranska izmenjava strokovnjakov in delavcev vseh profilov med CENTRA/Poznan ter tovarno ZMAJ), s Romunijo se je stvar malce zavlekla, saj je prihod njihovih strokovnjakov v Zaa bil že dvakrat odložen, a kljub temu so interesi, zlasti na področju uporabe mletega manganovca tipa "Hunter", ki bi ga lahko dobavljal naš mlin iz obrata Šentvid pri Stični. Z Bolgarijo sodeluje že Croatia, z Madžarsko se že poznamo, s tovarno baterij SLANY/ČSSR pa bo treba vzpostaviti nove stike. Seveda so tu še drugi proizvajalci baterij v Evropi npr. - CEGASA/Španija itd., zanimivo pa je, da recimo DAIMON/Zah. Berlin, ter PILAZETA/Italija, obratujejo v okviru angleške firme EVER READY, saj so angleži lastniki velike večine delnic teh tovarn.

Omejimo se sedaj na sodelovanje s področja razvoja novih konstrukcij ali tipov baterij. Nedvomno nas konkurenca omejuje, da bi zaživel široko sodelovanje recimo v Jugoslaviji, tu mislimo predvsem CROATIO ter IHTM/Beograd (za njimi se skriva bivša Lumina, pa tudi nova tovarna baterij Trepča itd.). V mednarodnem sodelovanju tega

problema skoraj ni. Mednarodno tržišče je namreč velikansko. Že dosedanje sodelovanje z Nemško demokratično republiko, tj. Kombinatom B.A.E/Berlin in Zwicken je dalo obilje novih informacij. Pričakujemo pa še veliko več in to brez nakupa licenc ali know-how. Gre le za medsebojno izmenjavo izkušenj, znanja pa tudi opreme ter dogovor o zaščiti teh dosežkov proti tretjim partnerjem oz. o skupnem dogovarjanju glede prodaje novih dosežkov, ki jih tudi pričakujemo ob takšnem delu.

Na drugi strani so se recimo nekatere nove baterije z litijevo anodo že tako izpopolnile, da so resen konkurent diskastim baterijam Ag_2O/Zn oz. HgO/Zn . Najnovejši korak pri tem je baterija Li/MnO_2 z organskim elektrolitom japonske firme SANYO/Osaka. To je sanesljiva in cenena baterija, ki je znana v cilindričnih in diskastih geometrijah ter že v proizvodnji, zlasti za potrebe digitalnih kvarčnih ročnih ur in druge proizvode moderne mikro elektronike. Seveda je do Japoncev potreben drugačen pristop, kot za države SEV. To naj bi bil le majhen izsek nekaj dejavnosti tovarne ZMAJ z ostalimi v svetu.

P.Ž.

ČEBELICA
blagajna vsajemne pomoči

- če želite postati član
- če želite vlagati
- če želite posojilo

Predsednik Franc Lendero in
blagajnik Marica Nemeč vam
posredujeta podrobne informacije

Pišite z dopusta...

Odšli boste na zaslužni letni oddih, na dopust, počitnice, na morje, v hribe in na svoje domove. Daleč stran boste od svojega delovnega mesta, stroja, mize, daleč proč od vsakdanjega dela v Zmaju. Skušali boste pozabiti na vsakodnevno normo, obveznost, naloge in se sprostiti v spremenjenem okolju, kjer si boste nabirali novih moči za povratek na delo, za vrnitev v Zmaja.

Z vašo odsotnostjo bo delo okrnjeno, ne bo pa zamrlo, kajti druga izmena bo v polnem tempu zagnana v izpolnjevanje plana. Prav to se boste nehete spomnili tudi na počitnicah.

Morda pa si boste utrnili drobec časa in napisali razglednico, kratko pismo, mor-

da se bo kdo ojunčil in napisal vtise z letovanja. Naj priznamo, da bi bili veseli, če bi karkoli slišali od vas. Zato je prav, da vas spomnimo na naše glasilo, ki ga uredništvo želi oblikovati tudi z vašo pomočjo, z vašimi prispevki letovanja.

Veseli bomo kakršnekoli novice, pisma in z veseljem bomo objavili vaše vtise o letovanju v Savudriji in drugje.

Pišite! - Naš naslov:
Uredništvo NAŠ GLAS, Baterije
ZMAJ, Ljubljana, Šmartinska 28.

Urednik

**KAJ PRAVIŠ? - KOLIKO LET NE BOMO
VEČ ŠU NA SINDIKALNI IZLET**

Slike iz naše jedilnice

V mesecu juliju bo poteklo osem let, odkar smo nekdanjo mehanično delavnico in orodjarno preuredili v današnjo jedilnico. Takrat smo v našem glasilu posvetili precej prostora novi pridobitvi in zapisali ugotovitev, da na malico v jedilnico prihajajo tudi tisti delavci, ki so že pred kratkim malicali kar za pisalno mizo.

V poletju leta 1969 smo tako uvedli topli obrok, za katerega je bilo pred tem veliko povpraševanje, negodovanja in celo zahtev.

Danes po osmih letih se v naši jedilnici ni kaj bistvenega spremenilo, če odštejemo dopolnitev nekaterih malenkosti za serviranje hrane, pač pa se je naš odnos v marsičem presmeril v zahtevo, da tako mora biti ali pa še celo boljše.

Malico danes dovažamo iz obrata družbene prehrane, iz restavracije Triglav na Miklošičevi cesti. Pri tem pa je marsikdaj priložnost slišati pripombe na kvaliteto zaradi enoličnosti, dočim je s količino vsakdo zadovoljen. Pripombe posameznikov pač so, včasih pa tudi neutemeljene in različne.

Že pred časom je bil v jedilnici spremenjen način razdeljevanja kruha. Na mizah se niso več pojavile košarice z goro narezanega kruha, pač pa si je

bilo moč postreči s kruhom iz košare pri servirnem pultu. Takoj je bilo slišati pripombe, da nam bodo šteli kose kruha, ki ga pojemo. (Kdo nam ga bo štél, ni vedel nihče).

Res pa je, da so zaradi "lačnih oči" marsikateri lažje odnašali kruh v proizvodnjo ali garderobe in ga nato odlagali med odpadke. To je bilo ugotovljeno.

Način samopostrežbe je ustaljen, kakor tudi odnašanje tas na odlagalni pult po končani malici. Težko pa je doumeti, da kljub uporabljanju tas ostanejo mize ne samo umazane, temveč tudi popackane, kot da bi obvezno morala ostati sled zaužite hrane.

Ob pozornem spremljanju ni težko opaziti "kulturo" posameznika ali skupine in se upravičeno kar samo od sebe postavlja vprašanje: Kako pa kaj doma?

Že večkrat je bilo slišati pripombe na pomanjkljivo osebno higieno, na umivanje rok in prijemanje (izbiranje krajca) kruha iz košare in še in še.

Naj bo dovolj, saj bi se o tem lahko preveč obširno razpisali. Res pa je, kot mi je dejal nekdo, da se začne malica v trenutku, ko zapustimo delovno mesto, pri tem pa poskrbimo, da si po umivanju rok pustimo sledove odhoda v jedil-

Prva "runda" dopoldanske malice

nico v obliki odpadnega papir-
ja, ki zgreši za to določen
koš.

V zadnjem času smo za jedilnico
v Ljubljani nabavili precej
skodelic za čaj ali kavo iz ta-
koimenovane porcelan plastike.
Upamo, da se pri tem materialu
ne bodo krušili robovi. Veli-
kokrat smo se namreč že spo-
tikali ob "nagrižene" skode-
lice iz porcelana, čeprav do-
bro vemo, da jih nihče ne gri-
ze, pač pa se poškodujejo in
krušijo robovi zaradi malo-
marnosti pri pomivanju poso-
de. Takoj se zopet postavi vpra-
šanje, če doma pri pomivanju
mečemo posodo in delamo ško-
do sebi. Mar jo v tovarni ne?
- Komu drugemu pa, če ne sebi.

Treba je dodati še problem
odnašanja inventarja iz jedil-
nice. Zakaj pepelniki ne os-
tanejo na svojih mestih. Pred
časom smo morali kupiti nove.
Zakaj se odnašajo steklenice
od osvežilnih pijač.

Za tokrat toliko iz naše
jedilnice. Naše želje in zahte-
ve po še čem boljšem bodo bolj
upravičene, če bomo znali ce-
niti to, kar imamo. Koliko pa
cenimo, moramo dokazati, kar
ni težko za človeka normal-
nih človeških manir - tudi
pri malici.

Pripis:

S 15. junijem lahko kupimo
v naši jedilnici brezalkohol-
no pivo, izdelek pivovarne
Laško po 2,30 dinarja za
steklenico 0,5 litra. Prve dni
je opaziti ugodne ocene ob
pokušanju. Že takoj pa je tre-
ba "prositi", da ne odnašaj-
mo steklenic iz jedilnice,
ker je zanje osebna zadolžit-
tev.

My

Pred dopustom

Po dopustu

Ratitovec 1666 m v mednarodni poti prijateljstva

Tokrat za spremembo se nismo
zbrali pod uro na železniški
postaji, ampak pred tovarno
Zmaj na Šmartinski cesti. To
pa zato, ker je bil izlet
planiran s strani PD - sekci-
je Zmaj.

Zbor smo imeli 24. aprila ob
7. uri zjutraj in kljub če-
mernemu vremenu se nas je
zbralo kar dvanajst. Predvsem
so bili to stari znanci, ki
se redno udeležujejo izletov
na planine, veselo pa smo
sprejeli v naše društvo
Janezovo štiričlansko družino,
ki se je letos prvič odločila
in odšla z nami. Upajmo, da
bo takšnih in podobnih novih
članov na vsakem izletu več.
Vsakega bomo z veseljem spre-
jeli in mu pomagali na poti,
ki bo za njega nova.

Odšli smo na pot z osebni-
mi avtomobili, se peljali sko-
slikovito Škofjo Loko in
nagrej po še kar dobri makadam
cesti do Prtovč. Žalostno smo
se ozirali na vrh Ratitovca,
ki je bil zavrt v meglo in z

našim sončenjem, ki je bilo
plenirano, ne bo nič.

Kljub temu smo si oprtali na-
hrbtnike in odšli na pot pri-
jateljstva. Hodili smo še
ker hitro in v dobri uri pri-
šli do prvega snega. Tu pa se
je naša počona raztegnila.
Močnejši v nogah so jo mahni-
li naprej, ostali pa smo po-
časi gazili sneg in iskali
trdnejša tla.

Tudi stezosledce smo se šli.
V snegu smo opazili par čev-
ljev št. 42, par smučarskih
palic in štiri pasje tace
/en pes/. Ker pa smo v doli-
ni opazili tudi boginjo
Diano, smo prišli do sklepa,
da je pred nami pes Učko in
lastnik čevljev št. 42
Finij. V koči pa smo naš
sklep samo še potrdili.

Két sem že omenila, smo do
vrha prišli vsi, nekateri
lažje, drugi težje, toda
važno je to, da je zmagala
volja.

Brigita

varstvo okolja

TRDNE ODPADNE SNOVI

V dogovorih o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976-80 je ena od šestih zapisanih nalog tudi tista o ureditvi načrtnega zbiranja, sortiranja in deponiranja ali uničevanja odpadkov ter spodbujanja zbiranja odpadkov za predelavo.

Reševanje problema, ki se v naši družbi že dlje časa pojavlja, dobiva večjo veljavo, s čemer se zagotavlja tista ustavna pravica delovnega človeka in občana, ki zadeva njegovo zdravo in čisto okolje ter zavarovanje naravne dediščine.

Nekontrolirano odlaganje trdnih mestnih in industrijskih odpadkov je za okolico nevarno. Kot je sestava odpadkov različna, taki so tudi vplivi na okolico ter s tem škode, ki nastajajo.

Gre za preprosto prevračanje tovorov odpadkov, kjer to ni ustrezno; mnogokrat celo na poplavna območja, na bregove rek ali na območja vodnih rezervatov. Za odstranjevanje trdnih odpadkov ne poznamo bleščečih

metod, ki bi nam olajšale sedanjo zagato; imamo le:

1. urejene deponije prvotnih ali obdelanih odpadkov,
2. kompostiranje in
3. sežiganje.

V svetu deponirajo približno 83 % odpadkov, 15 % jih sežejo, 2 % pa kompostirajo. Namen je stabilizacija organskih snovi ter uničenje škodljivih snovi.

Sežiganje zmanjšuje volumen odpadkov celo za 80 - 90 % vendar ima slabost v tem, da je neekonomično, čeprav se lahko del energije (pri zgorevanju) povrne ter, da povzroča onečiščenje zraka. V poštev

pride le v večjih mestih (nad 100.000 prebivalcev).

V krajih z manjšim številom prebivalstva se je uveljavilo kompostiranje. Za to je potrebno predhodno sortiranje potem pa sežiganje ali neposredno deponiranje. Navadno je masi dodatn tudi blato iz bioloških čistilnih naprav. Ker kompost ni gnojilo, ne onečisti vode, zato so možnosti deponiranja večje. Predvsem kompost na tleh v znatni meri izboljšuje biološko-fizikalno stanje tal; zelo rad navzema vlago in s tem zmanjšuje erozijske učinke.

V klasičnih deponijah poteka presnova organskih sestavin s pomočjo mikrobioloških procesov - brez prisotnosti kisika. To pomeni, da so procesi presnove zelo dolgi, kar zahteva velike stroške pri vzdrževanju in kontroli deponije. Na ceno pa vpliva tudi skoraj obvezen strošek sortiranja. Za kateri način odstranjevanja trdnih odpadkov se bomo odločili, je odvisno predvsem od množine in kvalitete odpadkov, sposobnosti kompostiranja, kurilne vrednosti, geologije tal, ekonomike, vodnih rezervatov itd.

Verjetno se bo deponiranje

OČI, GLEJ TVOJE OPANKE OD LANSKEGA LETA

TI HUDIČI, KAKŠNA OBALA

še naprej največ uporabljalo, ker so enostavne in ne zahtevajo prevelikih finančnih sredstev.

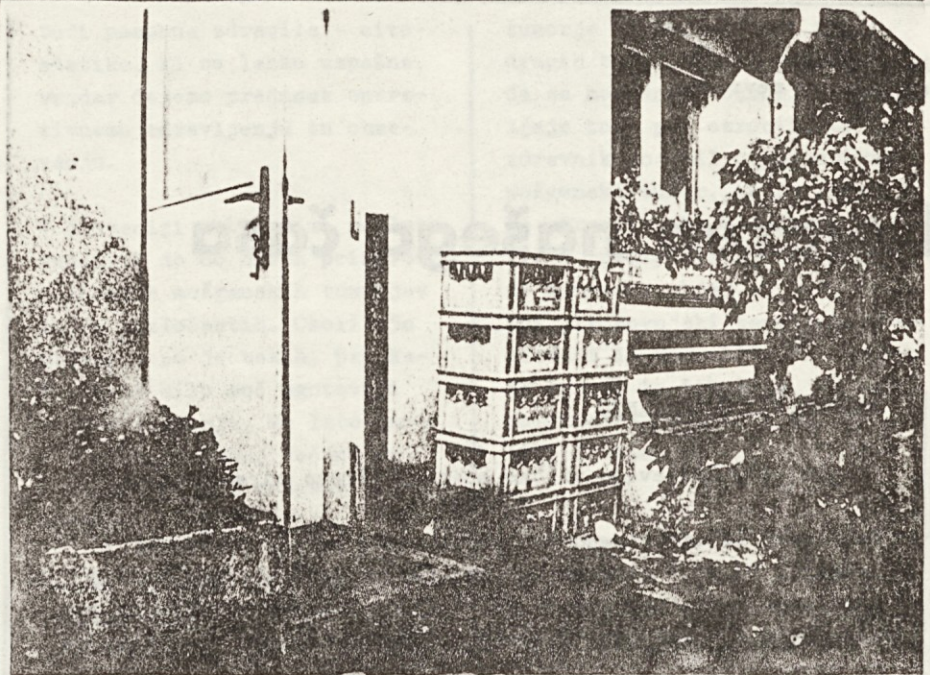
Da se izognemo onečiščenju talnih in površinskih voda, moramo deponije upravljati po splošnih in posebnih predpisih, ki se običajno nanašajo na krajevno geologijo tal. Propustna tla je potrebno zatesniti z bitumnom ali nepropustnimi folijami iz umetnih snovi, zahtevnejše deponije je seveda potrebno opremiti z drewnažo ter čistilno napravo.

Prav tako je na deponiji pomembna izvedba priprave odpadkov, tj. klasifikacija, homogeniziranje, ipd. ter prekrivanje z gornjim nevtralnim slojem, ki preprečuje naseljevanje organizmov ter izhajanje plinov.

Meritve plinov v deponijah so pokazale, da so količine sproščene metana zelo velike, znani pa so tudi dolgotrajni požari v deponiji. Temu pojavu zadnjem času izsibajo z uporabo takoimenovane "aerobne" deponije. Proces razgradnje poteka tu v prisotnosti kisika, pri čemer dalekosežno razpadajo organske snovi do humusa in mineralnih snovi, sprošča pa se le CO_2 in H_2 .

Pri obratovanju z "aerobno" deponijo pride v poštev kombinirano odlaganje komunalnih odpadkov z industrijskim blatom (iz čistilnih naprav), ker ni potrebno, drugače obvezno, odstranjevanje vode. V tej vrsti deponije se namreč organske snovi razgrajujejo in mineralizirajo pod vplivom vlage in zravnega kisika.

Aerobna deponija mora biti nizka, visoka največ do 2 m,

Le kdo ve, koliko let so saboji s praznimi steklenicami na dvorišču? Ob zaključku redakcije 27. junija še vedno čakajo na usodo...

odpadne snovi ne smejo biti stisnjene, temveč le odložene, prekrivni material pa mora biti grob, da dopušča dostop kisika in omogoča izparavanje.

Prednosti pred klasično deponijo so naslednje:

- proces oksidacije je popolnoma končan v 4 - 6 mesecih,
- razgradnja snovi poteka do mineralizacije,
- temperatura preko $65^{\circ}C$ omogoča izhlajevanje vode,
- med procesom razgradnje je zmanjšanje volumna zelo veliko,
- onemogočen je nastanek eksplozivnih plinastih razkrojnih produktov,
- temperatura pa ($65 - 75^{\circ}C$) je bakteriološko ugodna.

Ne živimo vsi v mestnem središču, kjer nam organizirano teče odvoz odpadkov. Kaj bomo storili, če nimamo organizirane niti deponije, kamor bi sami vozili trdne odpadke?

Predno bomo odpadke stresli v gozdič, ob potok, ob kolo-voznico, se bomo zavedeli nesmisla! Uredimo si zato mini deponijo kar doma. Za večje ali škodljive odpadke bomo žrtvovali nekaj denarja za odvoz na oddaljeno urejeno odlagališče. To bo naš prispevek k varstvu okolja in zaščiti naravnih virov vode ter naš prispevek k spoštovanju ustave.

Z. Podržaj

postani

član

samopomoči

bolezen našega časa

NOVOTVORBE V MOŽGANIH

Ta obolenja zahtevajo visoko specializirano zdravljenje.

Možganski tumorji imajo dve posebnosti: prvič, nastajajo v lobanji, to je v zaprtem in omejenem prostoru; zaradi svoje nebrzdane rasti pritiskajo na okolišno možgansko tkivo in tako ogrožajo bolnikovo življenje. Druga posebnost je v tem, da ne dajejo znakov, ki bi bili značilni prav za takšno obolenje, torej enako kot novotvorbe na drugih delih telesa. Vsaj v začetku povzročajo le splošne in neznačilne težave.

Sedimo pred televizorjem ali gremo v kino. Večkrat nam prikazujejo dramatične dogodke, ko pri bolniku pravočasno ali prepozno odkrijejo možganski tumor, ga ozdravijo ali pa tudi ne. Vsekakor zdravljenje ni enostavno. Strah pred možganskimi tumorji bega v sedanjem času vedno več ljudi. Največkrat jih prestrašijo glavoboli, ki trajajo dlje, kot sodijo da bi bilo normalno.

Poglejmo, kako so prvi znaki tumorske rasti v možganih neznačilni. Skoraj pri polovici bolnikov se pojavi kot začetni znak glavobol. V 13 odstotkih se najprej smremenita značaj in obnašanje bolnika. Desetina bolnikov z možganskimi tumorji navaja za začetek boleznih bruhanje, ki mu ne morejo najti vzroka v prebavilih. Vrtoglavica se pojavi le pri 6 odstotkih teh bolnikov, napadi, podobni padavici, pa pri 5 odstotkih. Komaj zaznavne telesne ohromitve niso pogostne, le pri 17 odstotkih bolnikov najdemo na začetku ohromitve

nekaterih delov telesa, mišičnih skupin ali možganskih živcev.

Prvi znaki, ki jih opazi bolnik, so torej zares neznačilni. Podobne znake kažejo tudi druge bolezni, ki so dosti bolj pogostne kot možganski tumorji. Kot primer naj nam bo kar arterioskleroza prej ali slej skoraj vsakega človeka, novih bolnikov z zločestimi možganskimi tumorji pa je na leto v Sloveniji le okoli 60, moramo biti torej zelo oprezní pri sumu na možganski tumor.

Od časa, ko bolnik začuti prve težave, do takrat, ko poišče zdravnikovo pomoč, mineta navadno kar dva meseca. V prvem mesecu pride k zdravniku okoli 30 odstotkov bolnikov. Ob prvem pregledu zdravnik najpogosteje ugotovi glavobol, bruhanje in spremembe na očesnem ozadju. Te znake ima ob prvem pregledu približno 70 odstotkov bolnikov, že z ohromitvami

pa jih pride prvič na pregled 40 odstotkov. Ko zdravnik posumi na možnost, da ima bolnik možganski tumor, pridejo na vrsto posebne preiskave. S pregledom električne aktivnosti možgan (elektroencefalogram) lahko v polovici primerov ugotovimo verjetnost, da gre za možganski tumor. Imamo pa še druge posebne diagnostične pripomočke: angiografija, to je rentgensko slikanje možganskega ožilja, ki se nam lepo prikaže, če ga napolnimo s posebnim kontrastom. Če je ožilje nenavadno razporejeno, je sum na tumor lahko upravičen ali pa že kar potrjen. Pri pneumoencefalografiji prikažemo z rentgenskim slikanjem votli sistem možgan, ki smo ga pred tem napolnili s zrakom. Naslednja posebna preiskava je t.i. scintigrafija možgan. Pri tem postopku vbrizgamo neškodljivo radioaktivno snov v ožilje in gledamo kopičenje radioaktivnosti po vsem področju možgan. Kopičenje je večje ali manjše tam, kjer je tumor. Nobena od teh diagnostičnih metod pa ni sama po sebi popolnoma zanesljiva. Le ocena vseh skupaj, ki jo more podati le strokovnjak, ki ima dovolj izkušenj o teh boleznih, bo lahko dokončna.

Možganske novotvorbe delimo v glavnem v dve skupini. V prvo štejemo zločeste tumorje, ki zaradi svoje nebrzdane rasti prodirajo v okolišno tkivo in se zasevajo po raznih delih telesa. V drugo skupino štejemo nezločeste novotvorbe, ki sicer tudi nebrzdano rastejo, vendar ne vraščajajo v okolišno tkivo, temveč so od njega ostro omejene in ga le odrivajo ter tudi ne delajo zasevkov. Nezdravljeni so vsi možganski tumorji, bodisi rakavi ali nerakavi, za bolnika smrtni. Zaradi svoje rasti zavzemajo

namreč vedno več prostora v lobanji in pritiskajo na dele možgan, ki so življensko pomembni.

Ko pri bolniku ugotovimo možganski tumor, je za zdravljenje in usodo bolnika važno, da ugotovimo, za kakšno vrsto gre. Veliko tumorjev lahko nevrokirurg z operacijo popolnoma odstrani in ni nevarnosti, da bi ponovno zrastle. Nekateri pa toliko vraščajo v okolišno tkivo ali pa so nastali na takem mestu, da jih je težko odstraniti. Pri takem primeru pa kaže z operacijo vsaj razbremeniti pritisk, ki nastaja v lobanjski votlini in ogroža bolnikovo življenje. Operativno zdravljenje tudi ne pride v poštev pri takih bolnikih, ki imajo tumorje v možganih na več mestih hkrati. V možgane pa se lahko zaseje tudi rak, ki se je razvil na kakem drugem organu, npr. v pljučih. V takih primerih moramo sočasno zdraviti začetnega raka in tudi njegove zasevke v možganih. Poleg operacije imamo na voljo tudi obsevanje z radioaktivnimi žarki. Seveda pri tem uporabljamo takšne načine, da ne prizadenemo normalne funkcije možgan. Na voljo pa imamo

tudi posebna zdravila - citostatike, ki so lahko uspešna, vendar dajemo prednost operativnemu zdravljenju in obsevanju.

V Sloveniji zabeležimo na leto okoli 50 do 60 novih primerov zločestih možganskih tumorjev in 30 nezločestih. Okoli 150 primerov pa je takih, pri katerih ni bilo moč ugotoviti narave obolenja. Na leto umre v Sloveniji nekaj več kot 60 bolnikov zaradi možganskih tumorjev.

Čeprav število vseh tumorjev ni tako veliko kot pri drugih rakavih obolenjih, so pa vendarle zelo resna bolezen. Zahtevajo visoko specializirano strokovno zdravljenje in večkrat priklenejo bolnika na bolniško posteljo za dolgo časa, tudi za leto in več.

Če torej včasih pomislimo na možganski tumor, se pomnimo, da so relativno redki, zato je neupravičen strah pred to boleznijo. Če pa imamo kakršnekoli težave, ki smo jih v začetku naštevali, pojdimo nemudoma k zdravniku! Prvi znaki niso značilni prav za možganske

tumorje in so taki kot pri drugih boleznih. Ne pozabimo, da se možganski tumorji pojavljajo tudi pri otrocih. Če bo zdravnik posumil na morebitni možganski tumor, in to morele zdravnik, bo bolnika napolnil v specializirano zdravstveno ustanovo, kjer ga bodo večšči strokovnjaki temeljito pregledali in uporabili vse svoje znanje in izkušnje, da bi bolnika ozdravili ali mu rešili življenje.

Absentizem

Za drugo sejo komisije za medsebojna delovna razmerja 3. junija letos smo v vabilu pod sedmo točko dnevnega reda zasledili "Poročilo o absentizmu".

Le kaj neki je absentizem, je bilo slišati vprašanja.

Šele iz poročila smo zvedeli, da gre za informacijo o delavčevi delni ali celotni neprizornosti na delovnem mestu.

Beseda absentizem je znana in prav je, da jo osvojimo tudi mi.

Pa še slovenska ni, ampak latinska.

ČE BI ZA ABSENTIZEM DELILI
KOLAJNE, JIH NEKATERI NE BI
IMELI VEČ KAM DATI . . .

pišite v
naš glas

13. julij - dan šoferjev

Še vedno se srečujemo z vsakodnevni težavami in navadili smo se nanje, kot je problem garažiranja, pranja avtomobilov, ogrevanje motorjev v zimskem času na dvorišču, odkoder silijo izpušni plini v pisarniške prostore, jedilnico in tako dalje in še in še, je našteval vodja transporta Jakomin Milan, ko sem se začel pogovarjati o bližajočem se prazniku šoferjev - 13. juliju. O šoferjih, o transportni službi res ne pišemo dosti, običajno enkrat letno, na kar pa vsej verjetnosti vpliva enolično, dobro organizirano delo brez nesreč, karambolov in kakršnihkoli pretresov.

V transportni službi je danes osem šoferjev, od teh sta dva v Pančevu. Posedujemo pa deset avtomobilov in sicer je eden v Splitu, ki ga vodi naš predstavnik, drugi pa je v rezervi. Letos smo kupili nov avto, starega, dotrajanegega za naše razmere, pa odprodali.

Z letošnjim letom se je število voženj občutno povečalo zaradi redne uporabe našega skladišča v Stegnah. Voženj je čedalje več. Prav zato nameravamo še v tem letu dokupiti dva nova avtomobila. Eden bo v Pančevu, drugi pa izključno za relacijo Šmartinska cesta - Stegne. Zato bo treba sprejeti v delovno razmerje tudi novega šoferja.

Na vprašanja, kako se udele-

žujemo takoimenovanega popularnega "nočnega skoka" na železnici, je tovariš Jakomin povedal, da to vrsto transporta koristimo, kar pa je, žal, samo za določena mesta, dočim je prevoz neposrednim prodajalcem v manjših krajih prevoz z avtomobilom ugodnejši in kar je za Zmaja zelo pomembno - hitra dostava.

Treba je priznati, da smo razširili dostavo blaga kupcem predvsem v Bosni, sicer pa z našo, lastno dostavo pokrivamo vso Jugoslavijo razen Makedonije.

Zanimiv je tudi podatek, ki ga je navedel vodja transporta Jakomin, da smo v minulem letu prevozili z našimi avto-

mobili kar 273.000 kilometrov ter prepeljali 4.100 ton baterijskega materiala. Če bi ta material naložili na 15 tonske železniške vagona, bi jih bilo kar 260 ali preračunano v 26 vagonsko kompozicijo je to deset vlakov.

Našim šoferjem želimo ob njihovem prazniku, 13. juliju, srečno vožnjo z veliko mero pazljivosti na naših, z vozili prenatrpanih cestah. Ni vsakdo od nas okusil poklica za volanom in zato si je težko predstavljati, da ni rožnat, prijeten, temveč je v mrazu, snegu ali v poletni vročini stalno izpostavljen življenjski nevarnosti in odgovornosti za materialno škodo ali celo življenje.

Vendar jim želimo srečno vožnjo brez nesreč.

My

Naši šoferji, s leve proti desni: Grabnar Alojz, Jakomin Milan, Kamin Rudi, Železnik Tone, Pretnar Lado in Lipovec Janez.

Iskriada '77

Za nami so XIII. letne športne igre ZP Iskra, katerih organizator je bila DO Avtoelektrična Nova Gorica.

Od Bateriade dalje smo se tudi Zmajevi športniki pripravljali na to srečanje v Novi Gorici. Toda, ko se je bilo treba prijaviti, je prišel nalog, da se Iskriade Zmaj letos ne bo udeležil.

Zadnji teden pred pričetkom iger, pa je prišlo obvestilo, da se iger kljub temu udeležimo. Na tekmovanje bo odšla ženska in moška ekipa v streljanju in ekipa šahistov.

Tako smo se v petek zjutraj odpravili na pot proti Novi Gorici. Le malo upanja smo imeli, da bi dosegli katero prvih treh mest, saj so na Iskriadi vedno zelo močne ekipe.

Že takoj v Novi Gorici pa smo imeli težave. Ker smo se prijavili zadnji, za naše ekipe ni bilo blokov za hrano in ne prenočišč, pa tudi ženska ekipa za streljanje ni bila na spisku prijavljenih. Toda naš vođa

Metod je uredil tako, da smo bili vsi zadovoljni. Ženske smo streljale, dobili smo prenočišče le hrano smo si morali sami poiskati. V glavnem smo bili ob suhi hrani, ker za tako veliko število ljudi Nova Gorica ni bila pripravljena.

Tekmovanje je potekalo v glav-

nem vse v centru mesta. Šahisti so začeli ob 10. uri in se borili za točke prvi dan do 17. ure popoldan in nadaljevali drugi dan že ob 8 uri zjutraj. Približno ob 12. uri so bile vse igre zaključene.

Strelci pa smo imeli strelišče oddaljeno cca 3 km od centra mesta. Tudi tu smo se borili za svoje kroge in vsaka ekipa je upala na najboljše.

Na Iskriadi so sodelovali:
Streljanje - Ženske:

- Krisper Brigita
- Kocman Marija
- Trobec Tatjana

Streljanje - Moški:

- Podržaj Zlatko
- Bolte Metod
- Levstik Matjaž
- Končina Stane

Šah:

- Cerar Franc
- Drčar Jernej
- Lazarevič Borde
- Jerše Marjan
- Vardič Ilija
- Nerat Tone.

Rezultati:

Streljanje ženske III. mesto
Streljanje moški VI. mesto
Šah moški VII. mesto

Končni vrstni red:
DO Zmaj IX. mesto.

Drugi dan ob 15. uri popoldan je bila uradna razglasitev rezultatov, podelitev pokalov, plaket in medalj za prva, druga in tretja mesta.

Letos je Zmajeva ženska ekipa v streljanju prejela plaketo za III. mesto

Tako so se končale XIII. letne športne igre ZP Iskra. Za nekatere so se končale lepše, za druge slabše, toda vsi smo se trudili in dali od sebe vse kar smo zmogli.

Na koncu nam je organizator zaželel še veliko športnih uspehov in drugo leto nasvidenje v Kranju.

K.B.

Število zaposlenih

Proizvodni sektor

moških	70
žensk	132
Skupaj	202

Obrat Šentvid

moških	31
žensk	88
Skupaj	119

Skupne službe

moških	61
žensk	56
Skupaj	117

Dne 31. maja 1977 je bilo v tovarni ZMAJ zaposlenih 438 delavcev, od tega 162 moških in 276 žensk.

Začne se na Pohorju

POHORJE - ZAČETEK SLOVENSKE TRANSVERZALE

Za ta izlet smo se odločili tisti, ki nabiramo žige slovenskih planin in gora.

V soboto 4. junija smo se ob 6. zjutraj zbrali pred tovarno in z našimi konjički odbrzeli preko Trojan do Celja, kjer smo zapeljali na novo avto cesto proti Mariboru. Pri odcepu Ruše smo zavili z glavne ceste in nadaljevali pot proti prvi planinski postojanki Mariborski koči 1080 m.

Tu smo dobili prvi žig transverzale, se vpisali v knjigo kam potujemo, pozajtrkovali in naprej na Areh do Ruške kočice 1249 m. Imeli smo malo daljši postanek, se informirali katere kočice na Pohorju so že odprte oziroma kje bi lahko prenočili. Toda informacije niso bile kaj prida vesele. V glavnem so na Pohorju kočice že zaprte, ali jih obnavljajo, tako, da s toplo hrano in spanjem ni bilo na Pohorju nič.

Zato smo nadaljevali proti Osankarici in prišli do zelo znane kraja Trije žebliji. Tam smo si ogledali grobove in spomenik 64 padlim partizanom Pohorskega bataljona.

Nadaljujemo pot proti koči na Pesku, ki je bila zaprta, in Rogli 1517 m, kjer pa kočice pod Roglo obnavljajo.

Kakor berete smo se v glavnem vozili. Ponavadi nas bolijo noge od hoje, danes pa nas je bolel zadnji del od sedenja.

Da pa ne bi čisto otrdela je bil predlog, da se malo razgibamo in osvežimo na mrzlem vetru. Na Rogli smo splezali na visok razgledni stolp in v megli iskali vrhove Pohorja. Ker pa so bili oblaki bolj črni kakor je prenesel naš daljnogled z orientacijo ni bilo nič.

Gremo naprej, oz. se peljemo v dolino, kjer so se naši konjički odžejali, saj so imeli že precej suha grla.

Na bencinski črpalki v Slovenskih Konjicah, pa uslužbenec ni in ni našel grla na našem veteranu (saj ima za seboj že 25 let) kjer bi mu potešil žejo. Iz te zagate ga je rešil lastnik - voznik veterana.

Kratek posvet, kam in v katero smer. Sklep večine je Andrejev dom na Slemenu. V kočico smo prišli že v temi, kjer nas je sprejela prijazna gospodinja.

Obrnili smo nahrbtnike, se podprli in zalili, nato pa prijetno utrujeni zaspali do sončnega vzhoda. Ker pa je bila nedelja in sonce vstaja bolj pozno, smo tudi mi vstali temu primerno.

Vračali smo se zopet preko Trojan, vendar brez krofov nismo zdržali. Naši konjički so kar sami od sebe zavili v levo, kakor bi brali naše želje.

Pohorska transverzala je delno narejena, mi pa se pripravljamo na malo daljše in težje ture.

gibanje članstva

M A J

Sprejeti v delovno razmerje:

RIŽNAR Biserka, pripravnica - samostojni pravni referent za nedoločen čas, 6. maja 1977

PESTOTNIK Marko, delavec na transportu za nedoločen čas, dne 25. maja 1977

Prenehalo delovno razmerje:

DANILOVIĆ Milivoj, delavec na posluževanju naprav za doziranje čaš za določen čas, dne 13. maja 1977

ROME Cvetka, delavka I. na etiketirki R 6, za nedoločen čas, dne 23. maja 1977

IVANOVSKI Bojan, tehniški risar za določen čas, dne 25. maja 1977

NAROB Tomaž, strojevodja PL R 12 za nedoločen čas, dne 19. marca 1977.

"NAŠ GLAS" izdaja mesečno v nakladi 550 izvodov delovna skupnost tovarne "ZMAJ" Ljubljana. Glasilo ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik: SMOLIČ Franc, urednik: Marijan MAYER. Tisk: Tiskarna KRESIJA, Ljubljana, Adamič-Lundrovo nabrežje 2. Po pristojnem mnenju št. 421-1/73 oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Šahovski festival '77

Mnogim ljubiteljem šaha je znano, da je bil otok Krk prizorišče jubilejnega 20. tradicionalnega šahovskega festivala v počastitev dneva mladosti, 40-letnice prihoda maršala Tita na čelo KPJ in njegove 85-letnice rojstva. Na tem festivalu je sodeloval tudi naš član kolektiva tov. Bolte Metod. S svojo skromno udeležbo je prispeval, da je ekipa Iskra II. dosegla lepe rezultate. Festival je bil v času od 21. do 26. maja.

Na festivalu je sodelovalo 320 ekip iz Jugoslavije, Italije, Avstrije, Madžarske, ZRN, Poljske, ČSSR itd.

"ISKRO" so predstavljali: Ženska ekipa - dve članice
Iskra I - moška ekipa 5 članov
Iskra II - moška ekipa 6 članov.

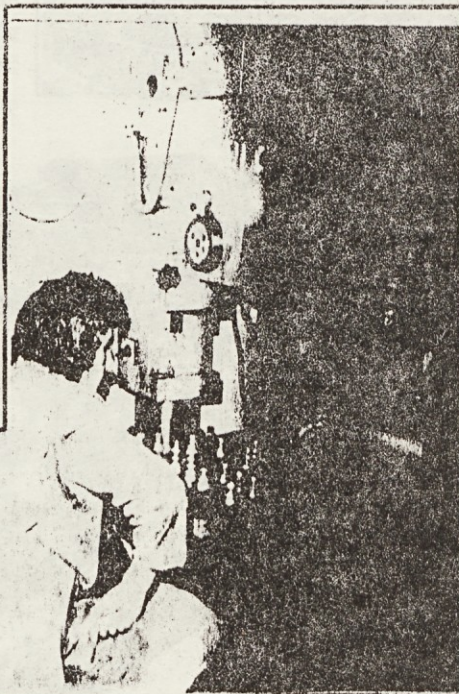
Ženske so tekmoval v 36 ekipah. Naše predstavnice so zasedle 15. - 24. mesto. V moški konkurenci je bilo 17 jakostnih skupin. Ekipa Iskra I je igrala v močnejši 7. jakostni skupini in med 21 ekipami zasedla 16. mesto z osmiimi točkami. Iskra II je igrala v 9. jakostni skupini in osvojila 8,5 točko ter zasedla 15. mesto. Rezultati posameznikov: Zdravec Jerica 2,5 točke, Černe Dane 1,5, Brezigar Bogdan 1,5, Bolte

Metod 1,5, Šiška Franc 1 ter Špende Jože 0,5 točke.

Ugotavljam, da je bila udeležba našega predstavnika Iskra - Zmaj upravičena in da je častno zastopal ugled našega kolektiva.

Obenem se zahvaljujem vodstvenim in vodilnim delavcem, da so omogočili udeležbo na tem festivalu. Saj je znano vsem, da se človek vedno uči, in zlasti takrat ko pride do novih spoznanj pri širjenju znanja na šahovskem področju. V prihodnje bomo organizirali še več šahovskih tekmovanj, le tako bo predstavljen šah v našem kolektivu na tisto mesto, ki mu pripada.

B.M.

Beli in črni v dvoboju na šahovskem polju med malico

rojstni dan

V MESECU JULIJU PRAZNUJEJO

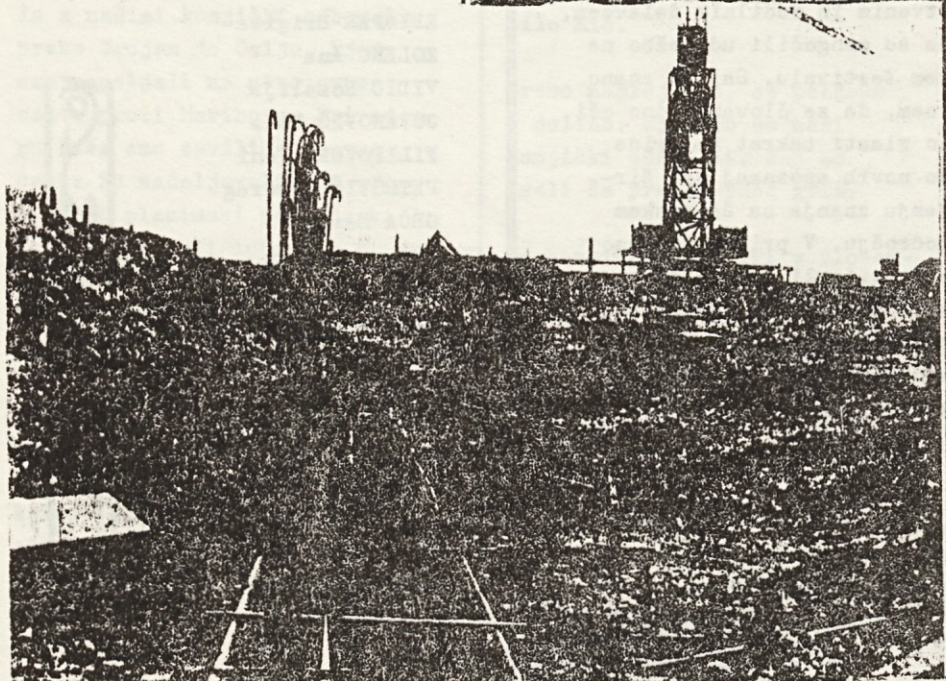
DRAB Gabrijela
OROŽIM Anton
HRANIČ Marija
JERLAH Cilka
VERBIČ Amalija
HAJDARVIČ
KERZMAR Marija
ŽAGAR Anton
RONČEVIČ Stanislava
KRISPER Brigita
KOLENC Ana
VIDIČ Rozalija
JOVANOVIČ Nada
FILIPOVSKA Fani
PETROVIČ Miodrag
GRČA Marija
KORJ U Tončka
ŽINKO Ana
MARTIČ Momčilo
ŠVIGELJ Dragica
NOVAK Anica
PETERLIN Milena
VARDIČ Ilija
BUTKOVIČ Martin
KOLUPČIČ Salih
ROTAR Ema
KASTELIĆ Anica
GROJZDEK Anton
TRNOVŠEK Jožefa
GOGIĆ Jordana
STRAH Dragica
STRMOLE Ignac
ŽNIDARŠIĆ Desanka
SIMIĆ Vuka
BAVDEŽ Matjaž
ROVANŠEK Slavka
MAVRIN Anica
LIVADIĆ Suada
GORIŠEK Frančiška
ILIĆ Vojka

čestitamo

ČESTITAMO

novice z gradbišča

Gradnja tovarne ZMAJ v Stegnah vidno napreduje. Zemeljska dela so v grobem končana razen izkopov za polaganje točkovnih temeljev predvsem na prostoru nove hale. Zato pa so temelji aneksa - poslovne zgradbe že skoraj v celoti zaključena in na nekaterih mestih so postavljeni opaži za stene. Ena stena je bila 21. junija že gotova

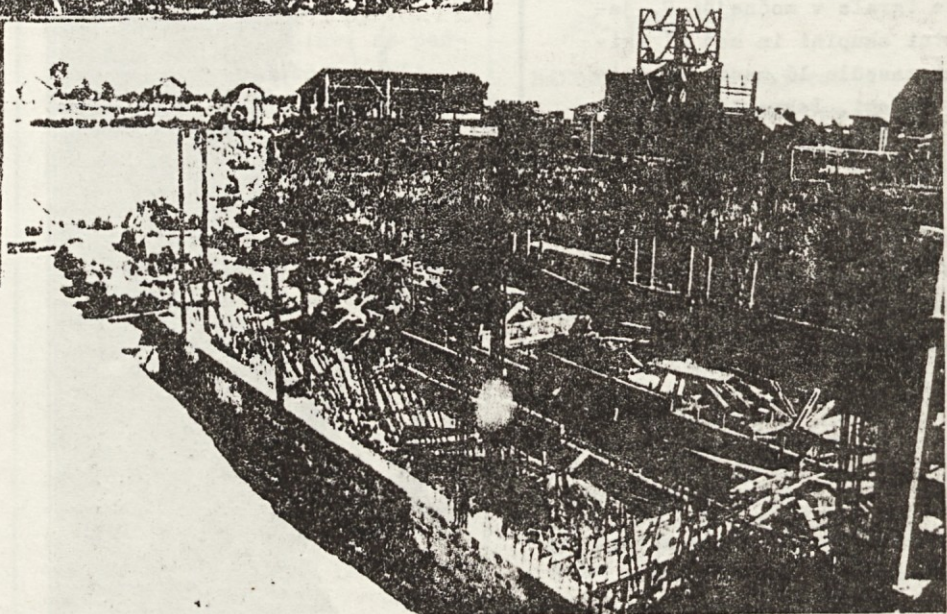
in delavci so jo z zunanje strani obrizgavali s bitumnom, nanj pa lepili dva centimeter-ske stiropor plošče, ki preprečujejo poškodbo izolacijskega premaza ob zasipavanju z gramozom.

Z modulirano opeko so delavci že začeli na nekaterih mestih sidati predelne stene, vidni pa so tudi že začetki bodočih svetlobnih jaškov.

Vreme za gradnjo je kljub močni vročini v prvi polovici junija še kar ugodno, je dejal delovodja in pri takšnem globokem izkopu in delni ilovnati plasti pod gramozom, si ne želimo silnih nalivov.

Sicer pa lahko dodamo, da sama gradnja poteka po predvidenem načrtu, je zaključil delovodja in se osrli na stene deloviščne barake, prekrite s mnogimi delovnimi načrti.

Ky

Zgoraj: Temelji s podložnim betonom na prostoru nove upravne zgradbe.

V sredini: Proizvodna hala dobiva temelje.

Spodaj: Bodoči kletni prostori upravne zgradbe v fazi gradnje.